Afgangsprøvernes betydning for overgangen til ungdomsuddannelserne

Hovedresultater

Eva Lundstrøm Lademann, Julie Schou Nicolajsen, Beatrice Schindler Rangvid og Hans Henrik Sievertsen

VIVE

Hovedresultater

Grundskolen afsluttes med afgangsprøverne i 9. eller 10. klasse, og for mange unge er afgangsprøverne derfor sidste skridt i overgangen fra grundskolen til ungdomsuddannelserne. I løbet af de sidste årtier har prøverne gennemgået flere større ændringer. Der er blandt andet blevet indført krav til prøvekarakterer for optagelse til erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser, og prøvestrukturen har ændret sig i flere fag. Da prøverne både markerer en afslutning på grundskolen og er forbundet med optagelse på ungdomsuddannelserne, kan prøverne påvirke overgangen til ungdomsuddannelserne, især i lyset af at flere af ændringerne har knyttet prøverne direkte til adgangen til ungdomsuddannelserne. Formålet med undersøgelsen er at undersøge, hvilken betydning afgangsprøverne har for elevers overgang til ungdomsuddannelser og deres muligheder for at gennemføre ungdomsuddannelsen.

Hovedresultaterne falder ind under to temaer. De første fem hovedresultater omhandler afgangsprøvekarakterernes betydning for overgangen til ungdomsuddannelserne. De sidste tre hovedresultater omhandler afgangsprøvernes betydning for elevernes adfærd og undervisning.

Karakterniveauet i prøverne svarer i store træk til niveauet i standpunktskarakterer

Karakterniveauet i afgangsprøverne svarer til karakterniveauet i standpunktskarakterer, men på tværs af grupper af elever er der systematiske forskelle i standpunkts- og afgangsprøvekarakterer.

For eksempel vil elever fra hjem med færre ressourcer i gennemsnit få lavere prøvekarakterer sammenlignet med elever fra hjem med flere ressourcer, som har samme standpunktskarakterer.

Gennemsnittet i afgangsprøverne har kun en begrænset forklaringskraft for forløbet i ungdomsuddannelserne, hvis vi allerede kender standpunktskaraktererne

Der er en tæt sammenhæng mellem karaktergennemsnittet i afgangsprøverne og start på og gennemførelse af ungdomsuddannelser. Et højere gennemsnit er korreleret med en højere sandsynlighed for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Men hvis vi allerede kender elevens gennemsnit i standpunktskarakterer, er sammenhængen mellem afgangsprøverne og overgangen til ungdomsuddannelserne forholdsvis svag.

Prøvekarakterne i dansk og matematik har størst forklaringskraft for elevernes forløb i ungdomsuddannelserne

Et højere prøvegennemsnit i dansk og matematik er korreleret med en højere sandsynlighed for påbegyndelse og gennemførelse af ungdomsuddannelser. Gennemsnittene i de øvrige prøvefag har kun en begrænset sammenhæng med påbegyndelse og gennemførelse af en ungdomsuddannelse, når vi allerede kender gennemsnittene i matematik og dansk.

Karakterkravet til erhvervsuddannelserne førte til et fald i påbegyndelse og gennemførelse af en ungdomsuddannelse for elever med lave karakterer

Blandt elever, der ikke opfylder karakterkravene, førte adgangskravet på 2,0 for optagelse på erhvervsskolerne både til et fald i andelen, der starter på en ungdomsuddannelse, og et fald i andelen, der gennemfører en ungdomsuddannelse.

Det har en lille betydning for overgangen til ungdomsuddannelserne, hvis eleverne er "heldige" i deres udtræksfag

Det enkelte udtræksfag har generelt ikke nogen statistisk signifikant betydning for start på og gennemførelse af ungdomsuddannelser, men hvis eleven trækker et fag, som eleven er særlig dygtig til, har det en lille positiv effekt på start på og gennemførelse af ungdomsuddannelser.

Forberedelse til afgangsprøverne fylder en stor del af skoleåret

De interviewede elever oplever, at faglige forberedelser til afgangsprøverne fylder en stor del af skoleåret, mens tiden op til prøverne bruges på at blive bekendt med mundtlige prøveformer og prøveformerne i udtræksfag.

Afgangsprøverne gør primært eleverne bedre til at gå til prøver

De interviewede elever oplever, at udbyttet af afgangsprøver i højere grad er at lære at forberede sig og gå til prøve, end det bidrager til en faglig udvikling.

Afgangsprøverne har en begrænset rolle i valg af ungdomsuddannelse

De interviewede elever oplever, at særligt brobygning, praktik og standpunktskarakterer kan informere deres overvejelser om valg af ungdomsuddannelse, mens afgangsprøverne ikke fremhæves i lige så høj grad.

Fakta om undersøgelsen

- Undersøgelsen er gennemført af VIVE og rekvireret af Rådet for Børns Læring.
- Undersøgelsen bygger på analyser af registerdata fra Danmarks Statistik og seks fokusgruppeinterviews.
- De kvantitative og kvalitative undersøgelser suppleres med viden fra den internationale forskningslitteratur.

Hovedresultater: Afgangsprøvernes betydning for overgangen til ungdomsuddannelserne
VIVE/2024
HR_302871